P O L A R I S !

Redaktör Mats Lundblad Falks väg 23 18264 Djursholm
POLARIS utges av Stockholms Amatörastronomiska Klubb.

Eftertryck utan tillåtelse förbjudet.

no 24/7804

Återigen ett nummer av POLARIS. I detta nummer kan man bl.a. läsa om kommande mån- och solförmörkelser, Aldebaranockultationer och kongresser, dels nu i Stockholm 15-16 april 1978 (Skandinavisk Amatörastronomkongress), dels i Dublin 14-19 aug 1978 (International Union of Amateur Astronomers).

Stockholms Amatörastronomiska Klubbs styrelse
(vald vid årsmötet 1978-03-30 i Gamla Observatoriet)

Mikael Jargelius	Ordf, observ.föreståndare
Mats Lundblad	Vice ordf, redaktör och bibl.
Hans Johnsson	Sekreterare, vice obs.förest.
Kurt Minnberg	Skattmästare
Rickard Billeryd	Ledamot
Anders Borg	Ledamot

Mikael Jargelius (teknisk fysik-studerande vid KTH) blir härvid klubbens tredje ordförande efter Gunnar Darsenius (flyttat till Norrköping) och Mats Lundblad (som avsade sig återval).

Medlemsavgift i klubben (inkluderar Polaris) är 10 kr, som insättes på klubbens postgiro 708705-9. Detta räcker som anmälan för ny medlem. (Ange födelseår om Du är högst 25 år.)

Medlemmar kan prenumerera på "The Scandinavian Amateur Astronomer" (fyra nr/år) för endast 10 kr. Skriv i så fall "Pren SAA" på talongen.
Klubben har läsecirkel på "Sky and Telescope", pris 15 kr/år.

Visning av Gamla Observatoriet för klubbmedlemmar i vår: To 9 mrs, To 16 mrs, To 6 apr, F 14 apr kl 18 (för kongressdeltagare även) och städning S 30 apr kl 11 (fm).

De klubbmedlemmar som vill hjälpa till med renoveringen och nyttjandet av ett spegelteleskop vid Saltsjöbaden ombedes kontakta Rickard Billeryd tfn 868246 kvällstid.

I N N E H Å L L bl.a.

Saxat ur astr tidningar
Internationella kongresser (Dublin, Tunisien 1978)
Deltagarlista SUAA 1978
Program SUAA 1978
Astr frågesport
Anmälningsförfarande
Liten kalender 7804-7808

Svenska Astronomiska Sällskapet har (1977) donerat 500 kr till klubbens amatörverksamhet enl meddelande från dess ordf Tord Elvius. Vi tackar och bugar.

S U A A / A M A T Ö R A S T R O N O M - K O N G R E S S E N I S T O C K H O L M

veckoslutet 15 - 16 april 1978 i Wenner-Gren Center, Sveavägen 166, arrangeras av privatpersonerna Hans Johnsson, Tomas Jürisoo och Johan Schildt, som är medlem i Sth Amatörastr Klubb, Djursholms Astr Klubb resp Astr Sällsk Pleiaderna. Kongressavgift plus en bussutflykt kostar 40 kr, supé lördag kl 19 kostar 45 kr. F.n. (5/4) är ca 150 deltagare anmälda. PROGRAM, ANVISNINGAR och DELTAGARLISTA finns i POLARIS.

PROGRAM FÖR SUAA-KONGRESSEN 1978

F 14/4	18.00-22.00	**"Öppet hus" vid Sth Gamla Obs och Djursholms Obs.**	
L 15/4	08.00	Kongresslokalerna öppnas	
	08.00	Nordisk (amatörastronomisk) föreningskonferens	
	10.00	Kongressen öppnas	
	10.10	Robert Malmström:	Meteorer, planeter, månen - astrofoto...
	10.30	Tomas Jürisoo:	Exponeringstabeller för astrofoto
	10.35	Lennart Dahlmark:	Astrofoto med spec. emulsioner o teknik
	11.00		Bifrostobservatoriet. Present. Planer
	11.40	Aarre Kellomäki:	Flarestjärnor
	12.00	Carl Magnus Stolt:	Syneffekter vid astr observationer
	12.15	L u n c h	
	13.15	Gösta Gahm:	Födelseprocesser i Vintergatan
	14.15-15.30	F i l m v i s n i n g	(aktuella rymdfilmer i aulan)
	14.15	Sektionsmöte:	Variabla stjärnor (klubbrummen)
	15.15	"	Meteorer "
	15.30	Vägledning för nybörjare - marknadsöversikt av teleskop, stjärnkartor etc (aulan)	
	15.45	Sektionsmöte:	Optik- ö teleskopbygge (klubbrummen)
	16.15	"	Astrofoto "
	16.45	D e b a t t :	UFO:s - finns de? (Ordf i UFO-Sverige, Thorvald Berthelsen, inleder. Fråg.,debatt
	17.45-18.30	A s t r. f r å g e s p o r t	
	19.00-	K o n g r e s s m i d d a g	
S 16/4	09.00	A r s m ö t e	
	09.45	Sektionsmöte:	Solen (klubbrummen)
	09.45	Mikael Jargelius:	Sth Gamla Observatorium genom tiderna
	10.10	Jörgen Petersson:	Drivningsutrustning t små teleskop
	10.25	Tomas Jürisoo:	Dimensionering av sekundärspegel
	10.30	Sektionsmöte:	Deep sky (klubbrummen)
	11.00	Pierre Lingheim:	Amatörraketer, raketfören. IRA
	11.45	A l l m ä n b i l d v i s n i n g	
	12.30	L u n c h	
	13.30	S t u d i e b e s ö k (bussar avgår) till Stockholms Observ. Saltsjöbaden resp Kvistabergs Obs. Åter ca 1645-1700. Avsl.	

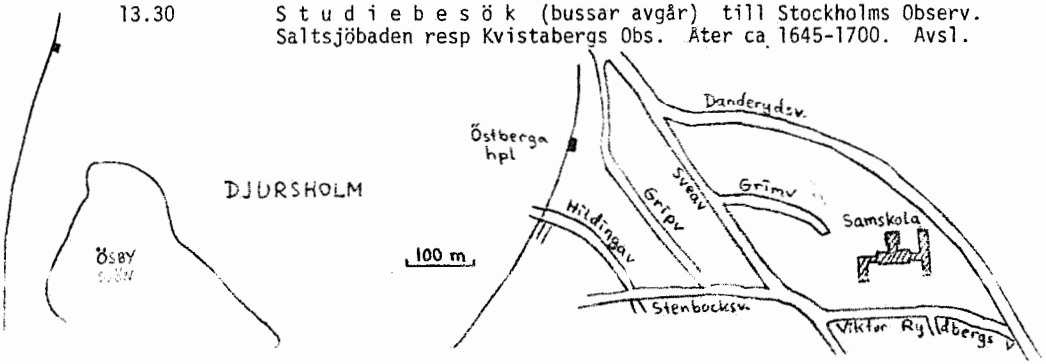

DELTAGARFÖRTECKNING

Anmälda till SUAA-kongressen 1978 i Stockholm per den 1 mars 1978

Namn	Adress
Anderberg, Per	Fosievägen 29 A, 7tr, 214 31 Malmö
Andersson, John	Salstagatan 23 C, 642 00 Flen
Andersson, Karl-Gustav	Mäster Simons väg 9 B, 171 66 Solna
Andersson, Uno	Stackmolnsgatan 3, 417 42 Göteborg
Andreasson, Håkan	Väderkvarnsgatan 16, 417 03 Göteborg
Bengtsson, Jerker	Pungmakargränd 10, 126 57 Hägersten
Bergshem, Bengt	Vikingavägen 7, 191 45 Sollentuna
Bredinger, Ulf	Vintervägen 39, 824 00 Rudiksvall
Borg, Anders W	Timrågatan 120, 162 23 Vällingby
Brehmer, Göran	Väpnarvägen 20, 145 72 Norsborg
Carlsson, Jonas	August Tholanders väg 7, 291 46 Kristianstad
Carlsson, Mats	Sturegatan 12 A, 1tr, 752 23 Uppsala
Casparsson, Lennart	Richtergatan 2 F/5026, 412 81 Göteborg
Christerson, Carl	Pl 4408, Hammarlöv, 231 00 Trelleborg
Christerson, Magnus	Pl 4408, Hammarlöv, 231 00 Trelleborg
Dahlqvist, Per	Ringvägen 64, 261 53 Landskrona
Dubois, Thomas	Stängselvägen 20, 175 43 Järfälla
Eklund, Rune	Gredelbyvägen 22, 741 00 Knivsta
Ericson, Eva	Stintavägen 3, 4tr, 142 00 Trångsund
Eriksson, Roger	Kämnärsvägen 8:188, 222 45 Lund
Fahlberg, Kent	Havrevägen 19, 175 43 Järfälla
Forssman, Håkan	Göjegatan 9, 268 00 Svalöv
Frank, Martin	Norevägen 8, 133 00 Saltsjöbaden
Franzén, Bo	Tredje tvärgatan 11 C, 5tr, 802 34 Gävle
Gannholm, Sören	Armégatan 32/704, 171 59 Solna
Grehn, Oscar	Månstorpsvägen 24, 1tr, 146 00 Tullinge
Göransson, Carl-Magnus	Agardsgatan 1:133, 223 57 Lund
Hallin, Göran	Genvägen 6 A, 182 34 Danderyd
Hamberg, Ivar	Fortgatan 14, 421 76 Västra Frölunda
Hanson, Charles-Christian	Järnvägsgatan 5 A, 453 00 Lysekil
Harju, Kaj	Box 71, 134 00 Gustavsberg
Hasse, Göran	Matrosgatan 10, 413 15 Göteborg
Hasseus, Bengt	Stipendiegränd 13 A -7, 902 40 Umeå
Hedvall, Jan Albert	Hemmings väg 7, 291 65 Kristianstad
von Heijne, Thomas	Västervägen 5, 182 63 Djursholm
Holmström, Sigvard	Jarlvägen 1 B, Hedslund, 795 00 Rättvik
Jargelius, Mikael	Grafikvägen 1, 121 43 Johanneshov
Johnsson, Hans	Kärsbärsvägen 4 A/411, 114 23 Stockholm
Jonsson, Hans	Pl 619, 260 21 Billeberga
Jönsson, Tomas	Lostigen 20, 171 71 Solna
Jönsson, Agneta	Valborgsmässovägen 16, 2tr, 126 37 Hägersten
Jönsson, Gunnel	Ryningeholmsvägen 3, 575 00 Eksjö
Jönsson, Ola	Ryningeholmsvägen 3, 575 00 Eksjö
Kallebergh, Ragnar	I 102 Prestvann Studenthjem, N-9000 Tromsö, Norge
Karlsson, Pär	Salstagatan 15 C, 642 00 Flen
Karnfält, Göran	Bälingevägen 28, 124 34 Bandhagen
Kavén, Martin	Trastvägen 18, 430 63 Hindås
Kellomäki, Aarre	SF-302 80 Pikonlinna, Finland
Kennedahl, Sture	Bergsäter, Göteborgsvägen, 441 00 Alingsås
Keusch, Joakim	Pastellgränd 4, 175 47 Järfälla
Larsson, Anders	Duvnäsgatan 14, 5tr, 116 34 Stockholm
Larsson, Bo	Skarpbrunnavägen 103, 145 64 Norsborg
Larsson, Kerstin	Ritagatan 1 B, 754 33 Uppsala
Leijon, Tommy	Harpsundsvägen 69, 124 46 Bandhagen
Lindén, Bengt-Olof	Snickaregatan 19 A, 511 00 Kinna
Linden, Lars-Göran	Rullstensvägen 27 A, 510 40 Sandared
Lindau, Sten	Solhöjdsgatan 26, 421 76 Västra Frölunda
Lindqvist, Anders	Bergsgatan 4, 4tr, 163 35 Spånga
Lindskog, Mathias	Långgatan 21, 263 01 Höganäs
Lindström, Magnus	Fryggestorp, 360 24 Linneryd
Loogma, Martin	Alprosvägen 5, 175 74 Järfälla
Lundström, Hans	Matrisvägen 21, 791 00 Falun
Lundström, Staffan	Matrisvägen 21, 791 00 Falun
Malmström, Anne	Nordenskiöldsgatan 30, 413 09 Göteborg
Malmström, Roger	Nordenskiöldsgatan 30, 413 09 Göteborg
Marttinen, Dan	Päronvägen 8, 136 71 Handen
Melander, Bengt	Backebogatan 2, 126 57 Hägersten
Minnberg, Kurt	Segeltorpsvägen 53, 125 32 Älvsjö
Neiglick, Olof	Skandiavägen 7, 182 63 Djursholm
Niklasson, Mikael	Floravägen 15, 292 43 Kristianstad
Nilsson, Karin	Nils Bjelkegatan 5:54, 222 20 Lund
Nilsson, Lars	Härjedalsgatan 78, 162 23 Vällingby
Nordberg, Timo	Ingelstadsgatan 31, 291 38 Kristianstad
Nylander, Eric	Nybyggarevägen 32, 892 00 Domsjö
Nordling, Jan	Ritargatan 1 B, 754 33 Uppsala
Nyquist, Mikael	Magistratsvägen 55, 222 44 Lund
Näslund, Magnus	Snoilskyvägen 32, 3tr, 112 54 Stockholm
Olhrant, Christer	Lyckostigen 10 A, 195 00 Märsta
Olsson, Björn	Alvägen 6, 191 43 Sollentuna
Olsson, Curt	Dianavägen 19, 2tr, 115 43 Stockholm
Olsson, Jan-Olof	Klostergatan 44, 633 52 Eskilstuna
Persson, Roger	430 64 Tallsåter
Pettersson, Anders	Malmvägen 17, 611 00 Nyköping
Pettersson, Jörgen	Engelbrektsvägen 7 B, 7tr, 175 31 Järfälla
Richardsson, Björn	Törnestigen 5, Nykil, 590 50 Vikingstad
Rydgren, Bernt	Hjulstahovvägen 56 B, 582 69 Linköping
Rynefors, Gunnar	Pl 4320, 440 06 Gråbo
Rynefors, Kjell	Storegårdsvägen 24, 461 00 Trollhättan
Schiblier, Claes-Göran	Wahlbergsgatan 9, 121 46 Johanneshov
Schildt, Johan	Stiernecronas väg 12, 161 53 Bromma
Sjöberg, Staffan	Bollnäsbacken 4, 162 23 Vällingby
Sjöquist, John	S:t Eriksgatan 56, 112 34 Stockholm
Skoog, Bo	Järpstigen 10, 150 24 Rönninge
Stange, Anders	Floravägen 21 D, 137 00 Västerhaninge
Stenqvist, Torkel	Skogsvägen 18, 291 43 Kristianstad
Strand, Kent	Singelstorp, 360 73 Lenhovda
Strandberg, Lars-Olo-	Ramsundsvägen 4, 161 54 Bromma
Strandlund, Brita	Rindögatan 11, 115 36 Stockholm
Strandänger, Mikael	Lidvägen 7, 175 40 Järfälla
Suhonen, Matti	Mäkeläinkati 21 C 21, SF-00550 Helsinki, Finland
Stolt, Carl-Magnus	Salagatan 53 B, 753 26 Uppsala
Svensson, Bernth	N. Möllebacksgränd 2, 371 00 Karlskrona
Svensson, Nils-Erik	Vålbergavägen 227, 175 63 Järfälla
Söderlund, Hans	Skarpövägen 9, 132 00 Saltsjö-Boo
Sundin, Anders	Magistratsvägen 55/ P 211, 222 44 Lund
Tegnér, Per-Erik	Selebrovägen 13, 122 48 Enskede
Tekno-Optik AB	Harpsundsvägen 29, 124 40 Bandhagen
Tersman, Folke	Timrågatan 122, 162 23 Vällingby
Thomasson, Leif	Källarbergatan 6, 591 00 Motala
Torberger, Ulf	Fafnersvägen 13, 182 64 Djursholm
Weber, Hans	Sångvägen 15, 284 00 Perstorp
Westlund, Margareta	Gredelbyvägen 22, 741 00 Knivsta
Westman, Bo	Nedre Fogelbergsgatan 1, 411 28 Göteborg
Westman, Per	Kvarnåsvägen 16, 180 21 Österåkär
Wiklund, Göte	Rimbogatan 5, 753 24 Uppsala
Åkersten, Björn	Stintavägen 3, 4tr, 142 00 Trångsund
Alenius, Håkan	Döbelnsgatan 16 B, 752 37 Uppsala
Åredal, Annika	Sveavägen 69, 591 00 Motala
Åredal, Stig	Sveavägen 69, 591 00 Motala
Åstrand, Halvdan	Torsgatan 2, 1 tr, 752 22 Uppsala
Örberg, Dan	Aug Wahlströms väg 12, 182 31 Danderyd
Östman, Conny	Sikvägen 51, 135 00 Tyresö

Malmö Astronomi och RymdfartsSällskap (MARS) har kommit ut med sin 75:e MARS-bulletin (feb 1978). I detta 36-sidiga A5-nummer berättar äldre och yngre MARS-are om minnen från föreningens nu 15-åriga verksamhet. Där kan man läsa, att MARS från början (1962) var en tvåmansförening bestående av Ulf R Johansson och H Carsten Nilsson. En hemlig organisation som "sysslade med framställning av svartkrut, raketbyggen, och filosoferade om världsrymdens alla hemligheter". De var med om att brevväxla med friherre Thure-Gabriel Gyllenkrok på Björnstorp betr raketuppsändningar från hans marker.

Ganska snabbt blev MARS en stor och aktiv förening. Medlemmar därifrån var med om att bilda IUAA (International Union of Amateur Astronomers) i Bologna 1969. MARS fick stå som värd för den andra IUAA-kongressen i Malmö 1972. År 1973 kunde MARS vara med om att inviga Tycho Brahe Observatoriet.

Medlemsavgift för MARS 1978 är 20 kr, postgiro 63 33 26-4. Postadress MARS Box 25060 200 47 Malmö.

Astrnomiska Sällskapet Pleiaderna (ASP) i Stockholms västra förorter har kommit ut med sin årsbok "Astronomisk Årsbok 1977" (utkom i början av 1978). Den innehåller 104 A5-sidor i bra tryck, varav tyvärr bara sex handlar om vad som ska hända 1978. För övrigt består boken av diverse astronomiska artiklar skrivna av bl.a. Jörgen Petersson, Robert Malmström, Åke Wannelquist och Kar de Mumma (betr. Karlavagnen).

The Scandinavian Amateur Astronomer Vol 6 No 4 (1977) har just kommit. Innehåller bl.a. Variabel stjärnor-rapporter, Astrofoto, meteoritobservationer och solen. Innehåller 40 A5-sidor. Mycket läsvärd som vanligt. Medlemmar i SUAA erhåller fyra nr/år, medlemsavgift 17 Skr/år, svenskt postgiro 738500-8.

Astronomisk Tidsskrift 1978 nr 1 kom nyligen ut. Innehåller 52 sidor 17 x 24 cm. Erhålles (fyra nr/år) av medlemmar i bl.a. Svenska Astronomiska Sällskapet, årsavgift 50 kr (juniorer 35 kr) per år, postgiro 37 93 17-1. Denna tidning innehåller mestadels artiklar från professionella astronomer, t.ex. om Neutronstjärnor och svarta hål av Gunnar Larsson-Leander. I förra numret (1977-4) kan man bl.a. läsa om tre strykande månockultationer av Alderbaran år 1979: 9 jan, 6 nov, 30 dec.

ASTRONOMI OCH HOBBYGREJER FRÅN USA (EDMUND SCIENTIFIC CO)

Denna firmas 164-sidiga katalog innehåller massor av intressanta artiklar för an amatörastronom. Den kan beställas antingen direkt (Edmund Scientific Co, 8800 Edscorp Building Barrington NJ 08007 USA) eller från Tekno-Optik AB Harpsundsv 29 12440 Bandhagen Tfn 08-991167. Denna firma beställer varor från Edmunds mot en kostnad av dollarpriset x 7,37 plus moms (gäller f.n.) För order under 150 kr debiteras 15 kr expavgift + svenskt porto.

INTERNATIONELL AMATÖRSTRONOMKONGRESS I DUBLIN 1978

IUAA, som bildades i Bologna 1969, avhåller sin fjärde kongress i Dublin 14-19 aug 1978. Tidigare kongresser var i Malmö 1972 och Hamilton 1975. Upplysningar kan fås från Ciaran Kilbride 26 Cedarwood Park Ballymun Dublin 11 Ireland. Program: Su 13: 09: Checking-in. Ev: Wine and cheese. Mo 14: Mo: Grand opening. Election. Af: for members only. Tu 15: Mo: Prof. lectures Af: Amateur papers We 16: Mo: Act. of the Commisions Af: Optional Tour Th 17: Tours in Ireland Fr 18: Mo: Commision discussions Af: Guest Speaker Sa 19: Mo: Future policy Af: relaxation, shopping Ev: Closing Banquet.. Lunch kl 1230-1400. Dagsprogrammen slutar kl 1700 så att man ska kunna "samla Dublin´s social life". Avgifter i pund: Deposit 5 Conference fee 10 Bed and breakfast only 35 Tours 10 Closing Banquet 5. Avgift till Bank of Ireland, Dublin Airport account nr 20538000. Arrangörerna vill inte ta emot anmälningar efter 30 april.

INTERNATIONELLT ASTRONOMISKT UNGDOMSLÄGER I TUNISIEN 1978

Lägret hålles 15 juli - 7 augusti vid Bordj-El-Amri 35 km SV Tunis för deltagare i åldern 15 - 22 år. Totalkostnad inkl flyg från Centraleuropa ca DM 900. Broschyr från IATC c/o Mr T Vis Haven NZ 113 Almelo 7900 Nederländerna. Anmälan snarast, antalet begränsat till 85 deltagare.

ML

78-04

S 02 02 Titan västl elong
M 03 Virginider meteorsvärm maximum
O 05 Pluto i opposition. Avstånd till jorden 29.421 AE. Den är närmare jorden än Neptunus, vars avstånd är 29.82 AE. Läge: Apr 02: 13 22.7 +10 22 Apr 22: 13 20.7 + 10 34 Maj 12: 13 18.8 +10 40 Pluto är närmast solen 1989 (perihelium). (Koord. 1950.0)
F 07 16.03 Partiell solförmörkelse (0.788) synlig från södra halvklotet
16.15 N y m å n e
S 09 03 Mars i aphelium. Ned 03.55. Diam 8,1˝ Magn +0,6
12 Titan östl elong
M 10 01 Rhea östl elong
Ti 11 19.40 Månen ockulterar Aldebaran. Synligt norr om en linje Le Mans - Lago de Garda - Padova. Stockholm kl 19 39.9 - 20 38.9, Köpenhamn 19 46.2 - 20 40.8, Helsingfors 19 39.7 - 20 38.7
F 14 11 Månen fjärmast jorden. Diam 29′33″ Tvillingarna
kväll Jupitermånarna fr väst: 4 3 2 0. 22.53 I DA 24.04 I SA
Miravariabel R Tri maximum (varierar 5.5 - 12.6 265.8 dygn)
L 15 14.56 F ö r s t a k v a r t e r e t Tvillingarna
S U A A - K O N G R E S S I S T O C K H O L M
Jupiter 12′ nnv 1 Gem (4.3^{m})
Saturnusmånar: Titan väster, Rhea norr, Dione väster (max kl 21), Tethys kl 12 östlig, kl 14 (16 apr) västlig elong, Japetus öster om Saturnus (max elong 17 apr)
20.13 Jupiter I BA 23.39 I VE. Månar: 4 3 0 1 2 (fr v t ö)
20.58 Algolminimum. Algol varierar mellan 2.2 och 3.5^{m}. Period 2.8673^{d}, förmörkelsen varar i 9,8 tim.
23.44 Månen ockulterar stjärna 7.1^{m} (ca-tid) P 74°
S 16 08 Månen 7° N Mars
19 Rhea västl elong
20.01 Jupiter III BE 4 1 0 2 20.48 I SE 21.40 III VA
22.14 Månen ockulterar stjärna 6.8^{m} P 143° (ca-tid)
M 17 17 Japetus östl elong (svag 12^{m})
Ti 18 01 Titan västl elong
03 Månen 5° N Saturnus
O 19 23.25 Månen ockulterar 75 Leo 5.4^{m} P 145° (ca-tid)
L 22 Lyrider meteorsvärm max. Störs av fullmåne
S 23 05.11 F u l l m å n e Jungfrun
Ti 25 20 Saturnus "i slingans högra vändpunkt"
Uranus 4.1′norr om α^{2} Lib
O 26 07 Titan östl elong
09 Månen närmast jorden 32′39″ Ormbäraren
O 26 Uranus 2.5′ norr om α^{1} Lib
To 27 Mirastjärna RT Cyg max (magn 6.4 - 12.7 189.5 dygn)
Mars 1/2° norr om Praesepe
L 29 22.02 S i s t a k v a r t e r e t Vattumannen

78-05

O 03 Mirastjärna R Boo max (6.7 - 12.8^{m} 223.5 dygn)
23 Titan västl elong
To 04 07 Aquarider-meteorsvärm max
KrHfd kväll Venus 6° nnv Aldebaran. Diam 11.3˝ Magn -3.4
22.43 Jupiter III SE
F 05 Uranus i opposition. Avst 17.618 AE, magn 5.7. Läge: Maj 02: 14^{h}48^{m}.8 -15°49′ Maj 22: 14 45.4 -15 34 (Jfr ovan 25-26 april)
S 07 05.47 N y m å n e Väduren (3 1/2° s solen)
Titan söder om Saturnus
Ti 09 Merkurius västl elong 26°. Ogynnsam
To 11 kväll Rhea och Titan nära max östl elong
F 12 05 Månen fjärmast jorden Diam 29′29″ Tvillingarna
L 13 23.29 Månen ockulterar 84B Cnc 6.4^{m} P 187° (ca-tid) - ca 23.38. Sydlig gränslinje Lugano - Po-deltat.

78-05

M 15 08.39 F ö r s t a k v a r t e r e t Lejonet
20 Månen 4° s Regulus, 8° SSO Saturnus
O 17 00.40 Månen ockulterar 58 Leo 5.0^{m} P 93° (ca-tid)
F 19 22 Titan västl elong
L 20 Venus i perihelium (Aphelium 28 jan, 9 sep). Ganska ointressant, eftersom Venus bana är den mest cirkulära bland planeternas banor.
M 22 04.56 F u l l m å n e Vågen/Skorpionen
20.55 Jupiter III VE 4 1 02 3 Ljust på himlen, solen ned 20.26
Ti 23 03.37 Algolmin
Mirastjärna V Cas max (magn 7.1 - 13.3 227.5 d, även max 79-01-06)
O 24 06 Månen närmast jorden Diam 33′06″ Ormbäraren/Skytten
F 26 12 Japetus västl elong (Ljus, 10^{m})
S 28 05 Titan östl elong
M 29 03 Venus 1.6° norr om Jupiter. Ned ca 2300-2330. Läge 24 maj: Venus 06^{h}10^{m}.1 +24°57′ Jupiter 06 32.5 +23 18 Saturnus 09 48.7 +14 48
06.21 Pallas 0.5″ söder om SAO 85009 (10.1^{m}) svensk tid. Pallas har 9^{m}, läge: 23 maj: 17 22.6 +24 56 2 jun: 17 14.5 +25 43
04 30 S i s t a k v a r t e r e t Vattumannen

78-06

L 03 Mirastjärna T Her max (magn 6.8 - 13.6 165 dygn)
S 04 kväll Mars (1.4^{m}) bara 6′ SV om Saturnus (0.8^{m})
22 Titan västl elong
Pallas i opposition. Se 29 maj. Avst 2.348 AE. Hela 49° n ekliptikan
M 05 Vesta i opposition. Den har aldrig varit så nära jorden (1.139 AE) sedan år 1949. Läge Maj 22: 17 05.8 -15 20 Jun 01: 16 56.3 -15 36. Vestas medeloppositionsavstånd är 1.3619 AE, banans excentricitet 0.0885. Magnitud ca 5.6. Diametern uppskattas till ganska precis 500 km.
20.01 N y m å n e 5° s solen Oxen
To 08 Neptunus i opposition. Avst 29.270 AE. Läge: Maj 08: 17^{h}07^{m}.3 -21° 23′ Maj 24: 17 05.6 -21 21. Diam 2.50″ Magn 7.7
Månen fjärmast jorden 29 25 Tvillingarna
M 12 18 Mars (1.5^{m}) 0.8° norr om Regulus (1.3^{m})
Ti 13 23.44 F ö r s t a k v a r t e r e t Lejonet
L 17 Mirastjärna R Vir maximum Magn 6.0 - 12.1 145.6 dygn
23.00 Algolmin
Ti 20 21.30 F u l l m å n e Skytten
O 21 13 Månen närmast jorden 33′25″ Skytten
19.10 S o m m a r s o l s t å n d
M 26 21 β Lyr minimum 3.4 - 4.3^{m} 12.9327 dygn
Ti 27 12.44 S i s t a k v a r t e r e t

78-07

S 02 16.07 Månen ockulterar Aldebaran. Månen ned 17.50.
Stockholm: 16 07.3 (P 105°) - 17 01.0 (P 250°)
Köpenhamn: 16 15.3 116 17 05.6 240
Gränslinje Nice - 25 km NO Roma
O 05 01 Jorden i aphelium. Avst 152.1 milj km
10.50 N y m å n e Tvillingarna
To 06 01 Månen fjärmast
L 08 00.39 Algolmin
M 10 12 Jupiter skyms av solen. Konjunktion
13 Venus bara 6′ NNO Saturnus. Ned ca 22.20. Solen ned 20.54
O 19 22 Månen närmast 33′28″ Skytten
To 20 00.04 Juno (9.2^{m}) endast 2″ söder om SAO 144 070 (7.1^{m}). Juno ockulterar stjärnan inom en ca 300 km bred zon, vars nordgräns beräknas gå genom Tibet - Iran - Niger - NO Brasilien. Tiden är svensk.
Junos läge: Juli 11: 20^{h}11^{m}.4 - 4° 01′ Juli 21: 20 03.1 - 4 38
Juli 31: 19 54.3 - 5 31 Aug 10: 19 46.0 - 6 35
04.05 F u l l m å n e Skytten
F 21 Uranus "i slingans högra punkt"
L 22 Merkurius östl elong 27°. Ogynnsam

78-07

L 22 18 β Lyr minimum (Jfr 26 juni, även 9 juli, 4, 17, 30 augusti)
Ti 25 01.50 Juno (9.2^m) 9´´ SSO SAO 144010 (8.6^m) Jfr 20 juli.
Meteorsvärm Capricornider max (flackt)
O 26 23.31 S i s t a k v a r t e r e t Valfisken
To 27 Meteorsvärm Juli-Aquariider max (flackt)
S 30 23.08 Algolmin

78-08

O 02 04 Månen fjärmast 29´24″ Tvillingarna
F 04 02.01 N y m å n e Kräftan
L 05 00.03 Juno (9.2^m) 10´´SSO SAO 143 874 (8.4^m) Jfr 20 juli
F 11 10 P e r s e i d e r n a maximum. Ca 70 meteorer/timme. Störs ej nämnvärt av halvmånen, som går ned den 09 kl 21.14, 10 kl 21.35, 11 kl 22.00, 12 kl 22.32, 13 kl 23.14, 15 kl 00.09, 16 kl 01.19. Försök gärna att fotografera ett "stjärnfall" med bländaren på största öppning och film Tri-X eller 400 ASA färgfilm, exponeringstid ca 10 min. Observationer är välkomna, t.ex. antal under hel timme från mörk plats. Årets bästa meteorsvärm (?).
21.06 F ö r s t a k v a r t e r e t Vågen 5° ONO α^{1,2}Lib
To 17 07 Månen närmast 33´16″ Stenbocken
F 18 11.14 F u l l m å n e Stenbocken
Meteorsvärm Cygniderna mycket flackt maximum. Kan ses hela augusti. Korta, långsamma, ofta exploderande. Max upp till 8 st/timme
S 20 00.49 Algolmin
Ti 22 21.37 Algolmin
O 23 Mirastjärna S UMa max (7.0 - 12.4^m 226.0 dygn)
F 25 13.18 S i s t a k v a r t e r e t Oxen
L 26 00.54 Ockultation slut av 264B Tau (4.8^m) P 280° (ca-tid)
02.30 " 275B " 6.5 271 "
03.23 Ockultation av Aldebaran fr Stockholm 03 23.6 - 04 06.9 P 25 resp 312°. Månen upp 21.57, solen upp 04.31. Köpenhamn kl 03 10.6 - 03 59.6 Nordlig gränslinje Inverness - 60 km NV Bergen - Vilhelmina (kl 03.51) - - Rovaniemi (kl 04.00) - Kolahalvön
S 27 Mirastjärna R Aql maximum Magn 5.7 - 12.0 285.4 dygn
16 Saturnus i konjunktion med solen
M 28 Mirastjärna R Cyg maximum 6.5 - 14.2^m 428.3 d
Neptunus "i slingans högra punkt"
Ti 29 Mirastjärna T Cep maximum 5.4 - 11.0^m 387.7 d
14 Månen fjärmast 29 28 Tvillingarna
21 Venus max östl elong 46°. Diam 24.5´´ Magn -4.0
Venus är aftonstjärna men går ned bara en halvtimme efter solen
O 30 Venus 1/2° från Spica

De viktigaste händelserna under hösten 1978:

78-09

M 11 23.17 Algolmin
L 16 17.59 T O T A L M Å N F Ö R M Ö R K E L S E
Månen upp 17.59, solen ned 18.05. Halvskugga 17.21 - 22.48, kärnskugga 18 20.2 - 21.48.1, total 19 24.4 - 20 43.9. Mitt 20 04.2 storlek 1.333. Månen passerar strax norr om jordskuggans centrum. Copernicus är förmörkad 18 43.1 - 21 03.2, Tycho 18 37.5 - - 21 14.7.

78-10

M 02 05.56 P A R T I E L L S O L F Ö R M Ö R K E L S E. Stockholm: solen upp 05.56, max 06 05.0 (0.105) slut 06 34.8. I Kristianstad är stlk endast 0.022 när solen går upp och förm slutar 06 13.9. I Narvik sker max kl 06 17.7 (0.300), slut 07 05.4

78-11

Ti 14 Mira Ceti maximum
To 16 06.19 Månen ockulterar Aldebaran, i Sth 06 19.9 - 07 11.5. Ned 08.52.

78-12

O 06 kväll Amphitrite (10.4^m) ockulterar SAO 146788 (9.0^m) UT 22:20 USA, V-Eur.

~~1979-02-26~~ Total solförmörkelse (2^{m}49^s) NV USA - Kanada - Grönland

ASTRONOMISK FRÅGESPORT

Det är tradition i Stockholms Amatörastronomiska Klubb, att varje år i december ha en enkel frågesport med ett 15-tal frågor med betoning på amatörastronomi. Vinnaren får bokpris och äran att arrangera nästa års frågesport. Liknande tävlingar hålls i flera andra föreningar i Sverige.

Vinnarna i de olika föreningarnas frågesporter skulle kunna mötas i en stor final varje år vid den nordiska amatörastronomkongressen. En snabb uttagning av ytterligare ca två finalister bland kongressdeltagarna bör ske omedelbart före finalen så att även de som inte är medlem i någon klubb samt evt tidigare utslagna ska ha möjlighet att delta. Yrkesverksamma astronomer får ej delta men däremot astronomistuderande m fl. Frågornas tonvikt på amatörastronomi ska hindra att "yrkeskunskaper" gör sig gällande.

Tävlingen bör bestå av ca 20 frågor (se nedan). Vid oavgjort ges 4 extrafrågor i taget. Vinnaren ("skandinavisk amatörastronomimästare 19XX") får skriva frågorna till nästa års final. Om medlemmar i en klubb två år i rad vunnit finalen skall en utomstående skriva frågorna till följande års final.

För att få vettig spridning på ämnesområdena bör en mall användas, t.ex denna:

1. Solen Månen Jorden
2. Planeterna
3. Asteroiderna
4. Planetmånarna
5. Meteorer Kometer
6. Stjärnbilder
7. Stjärnnamn
8. Stjärnor
9. Variabla stjärnor
10. Dubbelstjärnor. Hopar
11. Messier-katalogen
12. Nebulosor
13. Galaxer
14. Radioastronomi o.d.
15. Astrofysik
16. Astronomins historia
17. Astronomiska händelser
18. Sfärisk astronomi. Rörelser.
19. Optik Astrofoto
20. Diverse

Varje fråga ska ge antingen 0 eller 1 poäng. Vid förfrågan om storheter skall acceptabel tolerans (t.ex. ±10%) anges i frågans lydelse. Om storheten anges med olika värden i olika litteratur ska det i frågans lydelse anges enl vilken källa svaret ska ges.

ML

FÖRSLAG TILL ANMÄLNINGSFÖRFARANDE VID KONGRESSER (SUAA)

Anmälningar förenklas om en mall användes (som avsändaren kan använda på postgiro-blanketten och arrangörerna föra in enkelt på listor) t.ex. denna:

A Namn B Adress C Postadress, Land D Telefon E Ålder, medlemskap

F Inkvart fre/lör G lör/sön H sön/mån I enkelrum J delat rum (med..)

K Inkvart privat L vandrarhem M bill hotell N fint hotell P övrigt

Q middag R bussresa S bussresa T besök U besök

V föredrag... W bildvisn X utst.mtrl. Y Z

Avgiften skall uppdelas i kongressavgift, bussavgifter och lunch/middagsavgifter var för sig. Drycker vid mat betalas separat. Det ska vara möjligt att bara deltaga den ena kongressdagen mot ca 60% kongressavgift.

ML